

DETALJPLAN

Linesand och Ekudden

del av Sämsholm 2:1 m.fl

Herrljunga kommun, Västra Götalands län

Undersökning om *betydande miljöpåverkan* (behovsbedömning)

Samrådshandling
2019-03-20

HANDLINGAR

Planbeskrivning med genomförandebeskrivning

Plankarta med bestämmelser

Behovsbedömning

Fastighetsförteckning

HERRLJUNGA KOMMUN

VAD ÄR EN UNDERSÖKNING?

Enligt 4 kap 34§ Plan- och bygglagen och 6 kap 11§ Miljöbalken ska kommunen genomföra en miljöbedömning för alla detaljplaner och planprogram som kan medföra betydande miljöpåverkan. I samband med planarbetet görs därför en undersökning om betydande miljöpåverkan (behovsbedömning) som är ett stöd för kommunens ställningstagande i beslutet om planens genomförande medför en betydande miljöpåverkan eller inte. Undersökningen ska analysera graden av miljöpåverkan utifrån platsen, påverkan samt planens karaktär enligt kriterierna i MKB-förordningens bilagor 2 & 4. Om undersökningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas i samband med detaljplanarbetet. I miljökonsekvensbeskrivningen identifieras, beskrivs och bedöms den betydande miljöpåverkan. Utöver en ställningstagande om miljöpåverkan tar undersökningen upp miljöfrågor som bör beaktas i den fortsatta planprocessen.

Undersökningen innehåller:

Områdesbeskrivning

Planens huvuddrag

Planens förutsättningar

Planens omfattning

Planens tänkbara påverkan

Sammanvägd behovsbedömning

Tabell för behovsbedömning

Områdesbeskrivning

Planområdet ligger vid Sämsjöns östra strand och består av fastigheten Sämsholm 2:1, 2:17, 2:10 samt 2:18.

Området är idag ett obebyggt och delvis kuperat blandskogsområde. Genom området finns några upptrampade stigar.

Bild 1. Översiktskarta med ungefärligt planområde inom röd markering

Planens huvuddrag

Planen syftar till att pröva områdets lämplighet för ökad exploatering i form av tillbyggnad och nybyggnation ett av kommunens utpekade LIS-områden.

Vidare syftar planen till att möjliggöra en förbättrad avloppssituation i området.

Planområdet omfattas av fördjupad del av översiktsplanen för Herrljunga kommun för Sämsjöområdet med Landsbygdsutveckling i strandnära läge, LIS-plan.

Tidigare kommunala ställningstaganden

Översiktsplan 2017-2035 för Herrljunga kommun

Detaljplanen skapar möjlighet att bygga fler bostäder i Herrljunga kommun och uppfyller översiktsplanens mål att öka antalet invånare i tätorten. De aktuella fastigheterna är inte redovisad i de antagna ”Riktlinjerna för bostadsförsörjning” men faller väl inom ramen för den ambition som riktlinjerna anger. Riktlinjerna anger bland annat att livsstilsboenden och andra typer av nischade boendeanternativ ska främjas.

Sämsjön är en av Herrljunga kommuns största sjöar och har stor betydelse som rekreationsområde för kom-muninvånarna. Sjön med närområden har även stor betydelse för kommunens möjlighet att utveckla attraktiva boendeanternativ på landsbygden, som kan öka befolkningsunderlaget och ge förutsättningar för att bibehålla den lokala servicen.

Området kring Sämsjön är utpekad i översiktsplanen som en värdekärna för natur och rekreation. Genom att värna och utveckla värdekärnorna stärks områdenas värde för friluftsliv och besöksnäring. Översiktsplanen anger att tillgängligheten till värdekärnor bör utvecklas, exempelvis genom förbättrade transportsamband med bil och cykel som ökar tillgängligheten till områdena.

Tematisk fördjupning av översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära läge – Sämsjöområdet, fördjupad del av översiktsplan 2011-09-06

LIS är en förkortning av begreppet *Landsbygdsutveckling I Strandnära lägen*. LIS syftar till att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden. Kommunen tog år 2011 fram en LIS-plan för Sämsjöområdet. I LIS-planen redovisas hur en landsbygdsutveckling kan ske inom strandskyddade områden runt Sämsjön. Den generella rekommendationen som ges i Lis-planen är:

- All ny bebyggelse ska prövas i detaljplan.
- Såväl ny bebyggelse som bebyggelse i befintliga fritidshusområden där det ges möjlighet till åretruntboende ska anslutas till godkänd avloppsanläggning.
- Dagvatten ska så långt möjligt omhändertas lokalt.

Detaljplaner har upprättats för huvuddelen av utpekade LIS-områden och strandskyddet har upphävts i detaljplanerna. Förslaget detaljplaneområde vid Linesand och Ekudden omfattar i LIS-planen både ny bebyggelse och befintliga fritidshus som kan omvandlas till helårshus. Fritidshusbebyggelse får omvandlas för helårsboende först efter anslutning till godkänd gemensam avloppsanläggning. Viss del av området pekas även ut för natur. Planförslaget bedöms gå i linje med intentionerna i LIS-planen för Sämsjöområdet.

Detaljplan

För en större del av området gäller områdesbestämmelser som fick laga kraft 1991-11-21. Bestämmelserna syftar till att begränsa markanvändningen till fritidsboende genom begränsningar i tillåten bruksarea. Områdesbestämmelserna motverkar därigenom huvudsyftet bakom antagandet av LIS-planen och upphävs inom det område som omfattas av planen.

Planens omfattning

Planområdet ligger vid Sämsjöns östra strand och består av fastigheten Sämsholm 2:1, 2:17, 2:10 samt 2:18.

Området omfattar ca 26 ha.

För området gäller utökat strandskydd 200 meter och områdesbestämmelser.

Planens tänkbara konsekvenser

Planförslaget innebär en förtätning i redan befintlig bebyggelsemiljö vilket innebär ett effektivt markutnyttjande samt nyttjande av befintlig infrastruktur. Förslaget stämmer väl

överens med översiktsplanens och LIS-planens rekommendationer och viljeriktning om en levande landsbygd.

Landskapsbilden bedöms inte påverkas negativt av föreslagen förtätning då nya tomter planerats med stor hänsyn till områdets topografi och struktur. Nya byggnader ska anpassas till landskapsbild och omkringliggande bostäder.

Ett antagande av detaljplanen förutsätter en för miljön hållbar lösning avseende vatten, avlopp och dagvatten. Målsättning är en gemensam avloppslösning och ingen påverkan på miljön inkl. Sörsjön.

Planområdets värden som tillgänglighet till naturområden/stranden, rekreativsmöjligheter, kulturmiljö-fornlämningar och befintliga struktur säkerställs och bevaras i och med detaljplanen.

En omvandling från fritidsboende till permanentboende ger viss ökad trafik vilket ställer högre krav på framkomlighet och säkerhet. Trafikökningen är dock av en mycket begränsad omfattning och sker från en låg nivå. Bedömningen är att gällande miljö kvalitetsnormer inte överskrids (5 kap MB).

Vid en avvägning gentemot olika intressen har en samhällsutveckling med tillskapande av fler tomter och ökad byggrätt värderats högre än befintlig/förändrad landskapsbild. Områdets attraktion som boendemiljö och rekreativsmål bedöms kvarstå och därtill öka. Föreslagen utökad byggrätt och föreslagen ny bebyggelse är av sådan liten omfattning att områdets värde för friluftsliv och besöksnäring inte bedöms påverkas negativt.

Sammanvägd bedömning av planens miljöpåverkan

Planförslaget bedöms inte innebära en sådan betydande miljöpåverkan som enligt miljöbalken 6 kap kräver att särskild miljöbedömning måste göras.

Bedömningen grundas på följande:

- Genomförandet bedöms inte innebära några risker för människors hälsa.
- Inga särskilt skyddade områden berörs.
- Miljö kvalitetsnormerna bedöms inte överskridas av detaljplanens genomförande.
- Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan på kulturmiljö och naturmiljö.
- Detaljplanen reglerar de frågor där eventuell påverkan kan tänkas förekomma såsom tillgänglighet till stranden och omkringliggande natur, rekreativsmöjligheter, kulturmiljö samt befintlig struktur och attraktionsvärde.

Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.

Fortsatt miljökonsekvensbeskrivning bedöms ej behövas.

Checklista för undersökning av betydande miljöpåverkan

Parameter	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Här redovisas alla ämnen som behovs- bedömningen beaktar	Här beskrivs parametrarnas värden/ och eller brister på platsen idag	Hur påverkas respektive parameter av att planen genomförs	Här antyds om påverkan är positiv, indifferent eller negativ för just denna parameter			Vid betydande miljöpåverkan kryssas denna ruta

Områdesskydd	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Strandskydd	Utökat strandskydd 200 meter gäller.	Strandskyddet föreslås upphävas inom all kvartessmark.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Riksintresse, Naturreservat, Naturminne, Djur-/växtskyddsområde, Biotopskyddsområde, Vattenskyddsområde, Kulturresevat, Världsarv					

Stads- /Landskapsbild & Kulturmiljö	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Landskapsbild	Planområdet är kuperat med höjdparter i östra delen av området för att sluta ned mot Sörsjön i väster. Området är flackt vid Sörsjöns strandlinje.	Detaljplanen innebär framförallt en ökad byggrätt av befintlig bebyggelse inom redan ianspråktagen mark längs befintliga vägar. Inga nya vägar anläggs. Maximalt kan 29 huvudbyggnader tillskapas, vilka placeras i anslutning till befintlig bebyggelse		0		

		Nya byggnader samt tillbyggnader bör utformas på ett sådant sätt som är lämpligt med hänsyn till landskapsbild, struktur och omkringliggande byggnader. Helhetsbilden kan dock över tid komma att förändras genom ett genomförande av planen.				
In- /Utblickar	Områdets topografi och de slingriga vägarna genom området ger förutsättningar för vackra utblickar över Sämsjön. Flertalet av områdets fastigheter har utsikt över Sämsjön.	Vid nybyggnation bör hänsyn tas till utblickar från befintliga byggnader och platser. Detaljplanen påverkar viktiga in- och utblickar i mycket liten utsträckning.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Stora opåverkade områden, Kulturminne & byggnadsminne ,Fornlämningar & Fornminne					

Natur	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Allmän beskrivning av områdets natur-, växt och djurliv	Naturmarken består av blandskog med berg i dagen och inslag av äng/öppen mark. Strandskanten består till största delen av sand, sten och grus men med inslag av vegetation. Tomtmark består till största delen av fritidhusbebyggelse med trädgårdar som rymmer gräsmatta, buskar och träd	En utbyggnad av området innebär att ny mark, naturmark tas i anspråk. Nya tomter har planerats med hänsyn till områdets natur, struktur och sociala värde. Detaljplanen säkrar att naturområdenas uppbyggnad mellan tomtmark kvarstår.		0		
Våtmark/vattendrag	Inom planområdets finns två bäckar som leder från öster ner till Sämsjön i väster. I	Vattendragen påverkas inte av föreslagen detaljplan, utan består i befintligt läge.		0		

	övrigt finns inga vattendrag inom planområdet.					
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Nyckelbiotoper, Rödlistade arter, Ängs- och hagmark, Odlingslandskap, Andra unika, sällsynta eller hotade arter, växtarter eller växtsamhällen, Naturresurser					

Vatten	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Dagvatten	I området finns ingen dagvattenhantering. Området har få hårdgjorda ytor, vilket ger goda förutsättningar för naturlig infiltration av dagvatten.	Dagvatten omhändertas lokalt. Möjligheten till ökat permanentboende medför ingen ytterligare hårdgörande av marken som kan påverka dagvattensituationen i området. Den möjliga utökningen av takytor i området som kan uppstå är försumbar. Planen reglerar maximal andel hårdgjord yta för att främja naturlig infiltration.		0		
Grundvatten	Grundvattenförekomsterna i kommunen är överlag goda, både med avseende på kvalitativ och kvantitativ status. Ingen grundvattenförekomst har konstaterats i anknytning till planområdet.	Det är av stor vikt att framtida vatten- och avloppslösning inte påverkar grundvattenkvaliteten negativt.		0		
Ytvatten	Sämsjön har i dagsläget måttlig ekologisk status till följd av övergödning och föroreningar.	Den ökade belastningen med ökad andel fastboende får inte tillåtas att försämra vattenkvaliteten. Det är av stor vikt att framtida vatten- och avloppslösning inte påverkar ytvattenkvaliteten negativt. Dagvatten som		0		

		när sjöar eller vattendrag ska ha en sådan kvalitet att det inte försvårar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormer.				
Dricksvatten- och avlopp	Området försörjs genom enskilda lösningar för vatten och avlopp. Gemensamma anläggningar för avlopps föreslås. Området saknar möjlighet till anslutning till allmän anläggning för vatten och avlopp.	Med ökande anslutning till föreslagna gemensamma anläggningar förbättras avloppssituationen successivt inom planområdet.	+			
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §					

Hälsa och säkerhet	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Föroreningar i luft, mark eller vatten	Regeringen har genom Luftkvalitetsförordningen (2010:477) beslutat om normvärden för ett antal luftpartiklar och gaser i utomhusluft som inte får överskridas, i syfte att skydda människors hälsa.	Detaljplanens genomförande kommer inte att bidra till några betydande störningar avseende lukt och luftkvalitet. Miljö kvalitetsnormerna bedöms inte överskridas.		0		
Risk för översvämning - skyfall eller stigande havsnivåer	Generellt sett är risken för översvämningar störst i låglänta områden i anslutning till sjöar och vattendrag.	För att förekomma risker reglerar detaljplanen lägsta sockelhöjd vid de tomter närmast strandlinjen.		0		

Risk för ras, skred, erosion eller sedimentation - geotekniska förhållanden	Enligt SGU:s jordartskarta består marken av postglacial sand och sandig morän. I dagsläget förekommer ingen risk för erosion eller ras eller skred. Enligt SGU bedöms strandlinjen längs Sämsjöns östra strand påvisa viss eroderbarhet där morän förekommer.	Inga direkta risker för den blivande bebyggelsen bedöms föreligga.		0		
Radon	Enligt SGU:s radonkarta bedöms marken inte klassas som riskområde för radon. Inga markradonprover har tagits inom området.	Exploatören ansvarar för att erforderliga undersökningar utförs för att säkerställa eventuell förekomst av radon. Vid bygglovskedet ställs krav på att byggnad ska uppföras radonsäkert.		0		
Avfall & Återvinning	Sophantering sker idag i området.	Föreslagen ny bebyggelse kommer medföra en något ökad mängd avfall att hantera.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Buller och vibrationer, Ljus- och skuggning, Föroreningar i mark, byggnader och vatten, Farligt gods, Brand & explosion, Strålning, EMF, Djurhållning & allergener, Lukt, Energiförsörjning, el					

Lagar, kommunala styrdokument, EG:s miljölagstiftning (exempelvis vattendirektivet och andra riktlinjer)	Platsen	Påverkan	+	0	-	BMP
Översiktsplan	Området kring Sämsjön är utpekad i översiktsplanen som en	Genom att värna och utveckla värdekärnorna stärks områdenas värde		0		

	<p>värdekärna för natur och rekreation. Kommunen tog år 2011 fram en LIS-plan för Sämsjön. Föreslaget detaljplaneområde vid Linesand och Ekudden omfattar i LIS-planen både ny bebyggelse och befintliga fritidshus som kan omvandlas till helårshus. Fritidshusbebyggelse får omvandlas för helårsboende först efter anslutning till godkänd gemensam avloppsanläggning. Viss del av området pekas även ut för natur.</p>	<p>för friluftsliv och besöksnäring. Vid utbyggnad inom eller i närheten natur- och rekreationsområden ska en bedömning göras av eventuell påverkan på områdets värden utifrån ett helhetsperspektiv. Föreslagen utökad byggrätt och föreslagen ny bebyggelse är av sådan liten omfattning att områdets värde för friluftsliv och besöksnäring inte bedöms påverkas negativt.</p> <p>Planförslaget bedöms gå i linje med intentionerna i LIS-planen för Sämsjöområdet.</p> <p>Allmänhetens tillgänglighet till strandlinjen förändras inte med genomförandet av planen. Planen säkerställer allmänhetens tillgång till strandlinjen.</p>				
Gällande detaljplan	<p>För området gäller områdesbestämmelser som fick laga kraft 1991-11-21. Bestämmelserna syftar till att begränsa markanvändningen till fritidsboende genom begränsningar i tillåten bruksarea. Områdesbestämmelserna motverkar huvudsyftet bakom antagandet av LIS-planen och upphävs</p>	<p>De delar av gällande planer som omfattas av föreslaget planområde ersätts när den nya detaljplanen får laga kraft.</p>		0		

	inom det område som omfattas av planen.					
Utnyttjande av mark- och vattenområden	Området har idag en balans mellan orörd natur och ianspråktagen mark för bostäder. Området är sedan tidigare i sin helhet planlagt med områdesbestämmelser.	Området bedöms tåla nuvarande användning samt föreslagen utveckling. Planförslaget bedöms gå i linje med intentionerna i LIS-planen för Sämsjöområdet.		0		
Parametrar som inte är relevanta eller bedömts inte påverkas av planen	Miljökvalitetsnormer för vatten (vattendirektivet), Miljökvalitetsnormer för luft (luftkvalitetsdirektivet), Miljömål, Fördjupade översiktsplaner, Grönstrukturplan & naturvårdsprogram, Kulturmiljöprogram, Planprogram, Andra planer eller programs miljöpåverkan, Förekomst av verksamheter som medför risk för omgivningen i eller i närheten av planområdet, Miljöpåverkan av överordnade projekt					

Ställningstagande	Ja	Nej
Är bedömningen av effekterna av stor osäkerhet?		X
Är effekterna varaktiga eller oåterkalleliga?		X
Nödvändiga åtgärder för att motverka att planens genomförande skapar betydande miljöpåverkan		X

Medverkande

Planen har upprättas av Emil Hjalmarsson med Lena-Britt Björklund som administrativt stöd.

Medverkande konsulter från Metria AB är Viktor Ljungström , planarkitekt och Kajsa Rieden, planarkitekt.

Bygg- och miljöförvaltningen Herrljunga kommun